

Johannes de dooper onthoofd

Periodethema: de rondwandeling
Matthéüs 14: 1-12

KERNTEKST

'En willende hem doden, vreesde hij het volk, omdat zij hem hielden voor een profeet.' (Matth. 14: 5)

UITLEG VAN DE KERNTEKST

Herodes wil Johannes de Doper doden, omdat deze hem aanspreekt op zijn huwelijk met Herodias. Ondanks dat Herodes Johannes ook graag hoort preken, heeft het volk meer begrepen wie Johannes was. Hij wordt gezien als een profeet. De Heere Jezus maakt het nog concreter: Hij noemt Johannes de Doper de Elia die zou komen. Zijn profeetschap, het spreken van de woorden van God, stelt het sterven van Johannes de Doper uit. Toch zal hij juist daarom straks gedood worden. Herodias wil het Woord van God uit de mond van Johannes niet horen.

BEGINSITUATIE

In de vorige weken zijn gelijkenissen aan de orde geweest. Nu wordt de draad van gebeurtenissen tijdens Jezus' omwandeling op aarde weer opgepakt. In de volgende vertelling (over de wonderbare spijziging) speelt de geschiedenis van de dood van Johannes de Doper een rol.

DOELSTELLINGEN

- Kinderen leren dat de Bijbelse boodschap tot tegenstand leidt.
- Kinderen leren dat Gods wil uitdragen tegenstand oproept.

INDELING

- Herodes en Herodias.
- Johannes de Doper in de gevangenis.
- De verjaardag van Herodes.

- De dans van Salome.
- De dood van Johannes de Doper.

OPMERKINGEN

Johannes de Doper spreekt Herodes en Herodias aan op een echtscheidingssituatie. Dit kan voor sommige kinderen heel gevoelig liggen. Wees daar alert op bij het vertellen en bij mogelijke vragen die de kinderen stellen. De onthoofding van Johannes kan heel beeldend verteld worden. De Bijbel is echter sober in de beschrijving. Dat is ook passend in een vertelling aan kinderen.

ZINGEN

Psalm 43: 4; 46: 1; 73: 12

'Blijf mij nabij' (OTH 2015: 144; WK 503)

'Ik zie een poort wijd open staan' (OTH 2015: 197; JdH 140)

'U bent mijn schuilplaats, Heer' (OTH 2015: 211; WK 462; JdH 997)

UITLEG VAN DE PSALM

Psalm 73: 12a. De dichter van de psalm vertrouwt op de Heere. In alle nood, angst en pijn heeft hij toch de Heere lief. Want de Heere houdt hem vast, tot in eeuwigheid. Dat weet de dichter zeker. Johannes de Doper heeft ook in dit vertrouwen in de gevangenis gezeten. Wat hem ook zal overkomen, hij zal nooit meer van God gescheiden kunnen worden. Al wordt hij gedood, hij is voor eeuwig gelukkig bij de Heere.

BORDPLAN

Gedood omdat hij bij God hoort!

INTRODUCTIE

Vraag aan de kinderen of ze Herodes kennen. Waarschijnlijk kennen de kinderen de Herodes van de kindermoord in Bethlehem. Vraag of deze Herodes bij het volk van God hoorde. Hij was een Edomiet, een afstammeling van Ezau dus. Laat uitkomen dat hij door de kindermoord ook liet blijken een vijand van Gods volk te zijn. Leg uit dat het in de vertelling van vandaag gaat om een andere Herodes: Herodes Antipas, die in de Bijbel ook Herodes de Viervorst wordt genoemd. Hij was een zoon van Herodes de Grote, de Herodes van de kindermoord in Bethlehem.

BRUGZIN OF BEGINZIN

'U mag niet met die vrouw getrouwd zijn. Zij is uw vrouw niet!'

Vertelling

Daar staat Johannes de Doper in het paleis van koning Herodes. Hij wijst naar de vrouw die naast koning Herodes zit. Herodias heet ze. Ze is getrouwd met Herodes. Maar eigenlijk was ze getrouwd met een broer van Herodes, Filippus. Ze heeft Filippus verlaten om met Herodes te kunnen trouwen. Want Herodes is wel koning en Filippus niet. Nu kan Herodias koningin zijn. Maar Johannes is gekomen om mensen klaar te maken voor de komst van de Heere Jezus. Dan moeten mensen stoppen met de zonde, zich bekeren. Het maakt Johannes de Doper niet uit tegen wie hij spreekt. Hij vertelt altijd en overal wat Gods wil is. Herodias vindt het niet fijn dat Johannes de Doper zegt dat ze niet met Herodes getrouwd mag zijn. Boos kijkt ze Herodes aan. Koning Herodes vindt het ook niet fijn. Hoe durft Johannes dit zomaar te zeggen, Herodes is immers de koning? *Het is niet altijd fijn om de waarheid te horen. Toch moeten we de Bijbel eerlijk laten spreken. Als er zonden zijn in ons leven moeten die aangewezen worden. We moeten breken met die zonden. Dat vraagt de Heere van ons.*

Herodes is zo boos, hij zou Johannes de Doper wel willen doden. Maar dat durft hij niet. Stel je voor dat het volk in opstand komt. Het Joodse volk houdt helemaal niet van Herodes. Hij is geen Jood, maar een Edomiet. Dat betekent dat hij nog familie is van Ezau, die ruzie had met Jakob. En alle Joden zijn afstammelingen van Jakob. Ze vinden het niet fijn dat een Edomiet hun koning is. Veel mensen vinden ook dat Johannes de Doper een profeet is. Hij verkondigt immers het Woord van God? Heel veel mensen geloven dat Johannes de Doper de waarheid spreekt en laten zich dopen. Ook daarom durft Herodes Johannes niet te doden.

Hij is bang dat het volk heel boos zal zijn als hij Johannes doodt. Daarom zet hij Johannes gevangen. Daar zit hij nu, in een donkere kerker onder het paleis van koning Herodes. Wat is het moeilijk voor Johannes. Moet hij nu in de gevangenis zitten? Hij moest toch meehelpen om de komst van Messias voor te bereiden? Nu kan hij zijn belangrijke en mooie werk niet meer doen. *God gaat soms helemaal Zijn eigen weg. Hij gebruikt mensen wel om voor Hem te werken, maar bepaalt Zelf wie Hij wanneer en waar nodig heeft.*

Johannes zit nu al een tijdje in de gevangenis. Vandaag is het een bijzondere dag. Koning Herodes is jarig. Johannes merkt er in zijn donkere hol niets van. Maar de belangrijke mensen van het land wel. Zij hebben een uitnodiging gekregen om bij koning Herodes op verjaardagsvisite te komen. Het is niet zomaar een feestje. Er staan lange tafels waar allerlei belangrijke mensen aan zitten. Er is veel en lekker eten. Schotels vol voedsel worden door knechten binnengebracht. De mensen drinken wijn en worden vrolijk, dronken misschien wel.

Dan gaat de deur open. Salome komt binnen, de dochter van Herodias. Haar vader was niet Herodes, maar Filippus, de broer van Herodes. Ze zoekt een open plek tussen de tafels en begint te dansen. De mannen vinden het prachtig om een mooie, jonge vrouw te zien dansen. Herodes vindt het ook mooi. Hij wil de andere mannen wel even laten zien hoe goed hij voor Salome is. 'Zeg maar wat je van me wilt hebben', zegt hij tegen Salome. 'Ik zal het je geven wat je ook vraagt, ik zweer het je.' *Zweren is heel serieus. Bij zweren roep je Naam van de Heere aan. Eigenlijk zeg je: de Heere mag mij straffen als het niet waar is wat ik zeg. Daarom mag je ook nooit zomaar zweren, zoals Herodes hier doet.*

Salome weet meteen wat ze vragen moet. Haar moeder Herodias heeft het haar ingefluisterd. En nu zegt Salome het hardop: 'geef mij hier in een schotel het hoofd van Johannes de Doper.' Het wordt stil. De mannen kijken naar Herodes. Wat zou hij doen? Nu zie je wat er komt van zo'n grote mond en van zomaar zweren. Herodes kan niet meer terug, want hij heeft gezworen. Herodes durft ook niet terug, want dan zullen de mannen op zijn verjaardagsfeest hem een lafaard vinden. Herodes wordt bedroefd. Ondanks alles luisterde hij graag naar de preken van Johannes de Doper. *Van de ene zonde komt de andere zonde. We komen door de zonde steeds verder in de problemen, dat laat de geschiedenis van Herodes zien.*

Bedroefd geeft Herodes het bevel aan een soldaat om naar de kerker, de donkere gevangenis onder de grond, te gaan. In de kerk wordt Johannes de

Doper onthoofd. Zijn hoofd wordt op een schotel gelegd en aan Salome gegeven. Het meisje brengt de schotel bij haar moeder Herodias. Het boze plan is gelukt. Johannes de Doper is het zwijgen opgelegd. Nooit meer kan hij zeggen dat Herodias en Herodes in zonde leven.

De discipelen van Johannes de Doper horen het verdrietige nieuws. Ze gaan naar het paleis en vragen om het lichaam van Johannes de Doper. Dan begraven ze hun meester. Sommigen gaan op weg om het aan de Heere Jezus te vertellen. Aan het werk van Johannes de Doper is een einde gekomen. Zijn werk op aarde is klaar. Hij is voor de Heere Jezus uitgegaan, heeft verteld dat de Messias eraan kwam. Nu mag hij voor altijd uitrusten van zijn werk. Johannes gaat naar de hemel. Hij lijkt de grote verliezer van deze geschiedenis, maar hij krijgt in de hemel de kroon van het eeuwige leven. Hij is trouw aan de Heere geweest, tot in de dood.

AFSLUITING

Herodes wilde soms best graag luisteren naar de preken van Johannes, maar hij wilde de Heere niet gehoorzaam zijn. Hij wilde de zonde vast blijven houden en er niet mee stoppen. Op wie lijken wij? Op Johannes de Doper die trouw is aan het Woord van de Heere of op Herodes die zich niet wil bekeren? Als je op Herodes lijkt: vandaag is de tijd om je

te bekeren, te stoppen met de zonde en aan God vergeving te vragen. Als je op Johannes de Doper lijkt, zal het voor altijd goed met je zijn. Wat er ook met je gebeurt, God zal altijd met jou zijn!

VERWERKING

Kies uit een van deze mogelijkheden:

- Neem een actueel voorbeeld van christenvervolgung mee, bijvoorbeeld van Open Doors of Stichting de Ondergrondse Kerk. Stuur eventueel een kaart naar een vervolgd christen en bid voor vervolgd christenen. Op de websites <http://www.opendoors.nl> en <http://www.sdok.nl> zijn actuele verhalen, gebedspunten en schrijfacties te vinden.
- Herodes viert een goddeloze verjaardag. Wij mogen de kinderen leren als christen een verjaardag te vieren. Bespreek met de kinderen hoe dat er uit ziet. Wat gebeurt er thuis en op school? Wordt er voor ze gebeden, gedankt, gezongen? Wat zijn de verschillen met de verjaardag van Herodes?
- Laat de kinderen een tekening maken. In de bovenste helft van de tekening komt de feestzaal van Herodes. In de onderste helft van de tekening de diepe kerker waar Johannes de Doper zit. Laat de kinderen er bij schrijven: God keert alles om! Johannes de Doper = gelukkig, Herodes = ongelukkig.

